

Jak se žije ve světě ticha aneb rozhovor třetí -

Napsal/a: Žirafka

Datum zveřejnění: : 10. 08. 2009 v 16:00

Třetí z mých rozhovorů se zajímavými lidmi. Měl být již vlastně čtvrtý, ale ta, se kterou jsem si povídala minule, mi ještě nedala souhlas a tak jej nemohu publikovat. Je to již přes půl roku, takže jej asi nedostanu.

Ve všech předchozích rozhovorech jsem si povídala s muži a navíc s muži starší generace. Dneska si budu povídat s mladou slečnou ze středních Čech. Jmenuje je Katka Holubová a zatím studuje. Jak se jí žije ve světě ticha, jaké má potíže a co má ráda, to se můžete dočíst v dnešním povídání.

Vím o tobě, že jsi nedoslýchavá. Od narození nebo až během života?

Naštěstí už od narození.

Používáš znakový jazyk?

Znakový jazyk používám a ráda.

A proč?

Protože je to fajn jazyk a dorozumívám se jím s mými neslyšícími rodiči, sourozenci a přáteli.

Stýkáš se s jinými sluchově postiženými?

Stýkám, ale dnes bohužel méně než dřív, protože mi škola a tréninky zabírají hodně času a já přestala chodit do klubů, na srazy a kulturní akce pro neslyšící.

Do jaké školy jsi chodila?

Chodila jsem do ZŠ v Ječné.

Takže speciální škola pro sluchově postižené?

Ano.

Tedka jsi „integrovaná“ čili chodíš do „normální“ školy, jako většina lidí tvého věku. Máš s tím nějaký problém?

Problém s tím nemám...

Je fakt, že začátek byl těžký. Když se blížil den, kdy jsem měla jít poprvé na gymnázium, měla jsem neskutečný strach. Poslední dny prázdnin mi škola blikala v hlavě jak rozbitá výstražná kontrolka. Neměla v hlavě nic jiného, než představy, že tam přijdu jako polohluchý člověk a budu kolem sebe vídat jen otvírající ústa a ničemu rozumět nebudu.

A skutečně tomu tak prvního září bylo a já si tam po hodině připadala trapná jak poradna pro obézní v Somálsku a řkala si, že tady asi nemám co dělat. Doma jsem o tom přemýšlela a došla k závěru, že zpátky do Ječné nechci (ze soukromých důvodů) a že budu muset máknout. Ještě ten den jsem si pustila Televizní noviny bez zvuku a titulek a trénovala jsem odezírání, tak to bylo každý večer. Po několika dnech jsem konečně profesorům začínala rozumět, což bylo pro mne něco tak úžasného, že jsem se z toho radovala celý den.

Ano, musím uznat, že to rozhodně není žádná procházka růžovým sadem, je to náročné jak po psychické, tak i po fyzické stránce. Dopisovat sešity a odezírat sedm hodin v kuse je těžší, než jsem si myslela, ale vůbec nelituji toho, že jsem šla sem. Škola je to moc fajn a všechno jde, když se chce.

A myslím si, že každý neslyšící, který chce studovat, stejně, ať už na „normální“ střední nebo na vysoké, pozná, jaký je život „tam venku“.

A co spolužáci a učitelé? V pohodě?

Lidi jsou tam fakt bezvadní, jak spolužáci, tak i profesori.

Jsou tu úplně jiné vztahy mezi spolužáky, mezi profesorem a studentem, je tu zcela jiné chování ve společnosti, kterému jsem se musela přizpůsobit, jiné zvyky a mě baví tyto rozdíly pozorovat. 😊

Co z tebe vlastně bude?

Jo, tak to já nevím. 😊 Budu ráda, když to dotáhnu na maturitu a co bude dál, to se ještě uvidí... Zajímalo by mě soudní lékařství, ale nevím, zda-li bude možné vystudovat medicínu se sluchovým postižením. Asi ano, protože prý existuje jeden SP člověk, který to dokázal, uvidíme...

V jedné moravské nemocnici pracuje neslyšící lékař. Patolog. Tak mě napadá, víš čím se patologie zabývá?

Vím. Jenže skoro každý si myslí, že je to jen o řezání do mrtvol, vyndávání mozků a o šíleném zápachu v pitevně, a mají mě za blázna. 😊

Sluchově postižení žáci mají základní školu o rok delší. Vadilo ti to?

Kdysi jsem se moc se slyšícími dětmi nesetkávala, a tak jsem ani nevnímala fakt, že někde jinde mají jen devítiletou povinnou školní docházku. Bylo to také možná tím, že jsem vyrůstala v neslyšící rodině a svůj handicap jsem tak do šesté třídy nijak zvlášť nepociťovala.

Na rozdíl od ostatních sluchově postižených jsem mohla být na základní škole jen devět let, protože mi v sedmé třídě nabízeli možnost přeskočit osmičku a jít rovnou do deváté třídy, ale odmítla jsem - jednak jsem chtěla zůstat se svými spolužáky a jednak jsem měla pohodu na základce ráda a nechtělo se mi dřív na střední, kde bych se musela začít učit. 😊

Z vlastní zkušenosti vím, že jak někde řeknu, že umím pár znaků, všichni chtějí něco naučit. Máš stejné zkušenosti?

Ano, mám. Je zajímavé pozorovat, že čím je člověk starší, zajímá se o něco jiného:

Žáky pátých a šestých tříd baví hlavně prstová abeceda na jedné ruce, znaky na jména, dopravní prostředky a hrdiny z filmů.

Deváťáci a studenti chtějí vědět hlavně sprostá slova a hlášky mířené na učitele.

Vysokoškoláci a čerství rodiče se většinou chtějí naučit odznakovat znakovanou češtinou celou písničku či básničku.

Lidé středního věku se zajímají spíše o celé věty typu: „Ahoj, jak se máš? Já dobře,“ či „Já jezdím do práce vlakem a ty?“

Neleze ti to už na mozek?

Ne, mně osobně to vůbec nevadí, naopak. Je podle mne fajn, že se o to někdo zajímá.

Jsi sportovec každým coulem, co děláš krom florbalu?

S nástupem na gympl se mi volný čas zkrátil tak, že jsem musela nechat skoro všech aktivit, které jsem měla neskutečně moc. Momentálně se ve volném čase snažím být hlavně s přáteli a s rodinou.

Máš ráda hudbu? A prozradíš jakou?

Hudbu mám ráda. Jsem si vědoma toho, že ji neslyším tak, jak ji normálně slyší slyšící lidé, ale je mi to celkem jedno, nic s tím asi neudělám. Poslouchám všechno kromě hip-hopu, techna a opery. Ty vnímám většinou jako pískot a hučení, což je pro mne velmi nepříjemné.

Tak to jsme na tom asi tak stejně, ale já si někdy pustím i árii 😊

To ti docela závidím. 😊 Málem bych zapomněla, také se často dívám na Tichou hudbu, některé „písničky“ jsou opravdu povedené.

To je pravda, Tichou hudbu znám také. Například „Já a můj stín“ je super. Máš nějakou oblíbenou?

Oblíbených mám víc, tady souhlasím s tebou - „Já a můj stín“ je vážně skvělý.

Tedka jsem povídala s kolegou a ten řekl „Nedoslýchavý nebo hluchý, to je stejný“. Co ty na to?

Stejně to určitě není, jak se sluchem, tak i tím, jak žijí.

Hluchý člověk nemá vlastně žádný zvukový vjem, neslyší vůbec nic. To, že třeba zareaguje na vrtačku, přistávající letadlo, hlasitou hudbu, apod., je tím, že cítí vibraci, kterou vnímá jinými orgány. Myslím si ale, že takových lidí je tu poměrně málo.

Nedoslýchavý člověk něco slyší, i když třeba velmi málo a zkresleně, má přeci jenom jakýsi zbytek sluchu. Jak velký, to už záleží mimo jiné i na typu nedoslýchavosti.

Co se týče jejich života, nedokážu rozdíly říct, protože hluchých lidí potkala zatím jen velmi málo, neznám jejich potřeby, problémy, apod.

Znáš „Manifest proti KI“? A co mu říkáš?

Manifest znám a je podle mne plný nesmyslů.

Kdybych měla napsat názor na každý bod, roztáhl by se tento rozhovor na pět stránek a to ti udělat nemůžu. 😊 Můžeme si o tom popovídat jindy, pokud by o to měl někdo zájem.

Každopádně s ním vůbec nesouhlasím, stejně tak nesouhlasím s názorem spoluautorky tohoto Manifestu, že neslyšící nejsou sluchově postižení, ale že jsou Neslyšící. Zajímalo by mne, co jsou tedy lidé ohluchlí a nedoslýchaví.

Tak o manifestu někdy příště, já jsem na něj totiž také vysazená.

Jasně. 😊

Uvažovala´s někdy o tom, jaké by to bylo slyšet jako většina ostatních?

Své postižení beru jako součást života a moc často nad tím nepřemýšlím. Přepadnou mě ale chvíle, kdy si říkám, jaké by to bylo se jednou probudit a aspoň jeden den prožít jako normální slyšící člověk. Poznala bych třeba, jaké je to rozumět bez problémů lidem, jak skutečně zní hudba, jak zpívají ptáci, jak vypadá normální divadelní představení, aniž bych se musela neustále zaměřovat na pohybující se ústa. Nepřipadala bych si jako páté kolo u vozu ve skupině lidí, kteří se navzájem mezi sebou rychle baví, nebolely by mě každý den oči, nemusela bych být neustále ve střehu na ulici, vydržela bych fungovat sedm hodin v kuse ve škole a taky bych si na vlastní kůži vyzkoušela ten vztek na souseda, který by mě brzy ráno běžící cirkulárkou probudil. 😊

Jo, bylo by to super, ale na druhou stranu je asi dobře, že jsem neměla možnost toto poznat, protože nevím a nebudu asi nikdy vědět, jaké to je, a tím pádem mě to nemusí trápit. Je to podobné jako u cigaret, kdoví, třeba by mi náramně chutnaly, ale protože jsem je nikdy nezkusila a nechci, jsou mi lhostejné.

Však i neslyšet má své výhody. 😊

To si piš, někdy bych měnila 😊 A co je vlastně příjemnější označení: Sluchově postižená nebo nedoslýchavá? Tedy pokud je nějaké označení nutné.

Mně osobně vůbec nevadí ani jedno označení, je mi úplně jedno, jestli někdo použije to první či druhé. Sluchově postižená jsem a budu, stejně tak těžce nedoslýchavá.

Vím, že někteří neslyšící mladší generace, označení „sluchově postižený“ nechtějí slyšet, protože si nemyslí, že jsou postižení.

Také vím, že se mnou nebude mnoho lidí souhlasit, ale na tohle mám jiný názor.

Uvedu dva příklady:

„Katko, až včera jsem se dozvěděla, že jsi sluchově pos... ehm, no jak bych to jen řekla... máš takový handicap...“ (paní profesorka)

„Jo, aha, vy jste sluchově po-po-po... Ehh... Špatně slyšíte, tak jsem to myslel.“ (lékař na ORL)

Toto slýchám téměř denně a já osobně se radši smírím s faktem, že jsem postižená, než abych tvrdila, že ne, a zbytečně tím přiváděla slyšící lidi do rozpaků.

Potkala jsem také lidi, kteří mi řekli: „Já nejsem postižený, jsem jenom Neslyšící s velkým N, mám svoji kulturu, svůj jazyk a nepotřebuju se učit český jazyk, zbytečný.“

Souhlasím s tím, že je Neslyšící, má svoji kulturu a svůj jazyk, také si ale myslím, že je pro něj český jazyk důležitý. Ale měli by se ho učit jako druhý jazyk. Je podle mě špatně, když na něj rodiče od narození jen mluví s domněnkou, že se tak dřív naučí mluvený jazyk a nebude mít ve škole problémy. Dítě rodičům nerozumí, oni jemu taky ne a komunikace vážne. A přitom se mluvený jazyk později stejně naučí.

Podle mě je dávat na ZŠ pro sluchově postižené dva cizí jazyky (Aj a Nj) blbost, protože už ten český jazyk je pro ně jako cizí. To je ale jen můj názor.

Tedy já snad začnu věřit na přenosy myšlenek a kopírování duší. Tohle jsem fakticky nepsala já, ale Katka. Máš více přátel slyšících a nebo neslyšících?

Slyšela jsem, že to s těmi myšlenkami prý funguje, a jak tak koukám, asi na tom něco bude. 😊

Co se týče přátel, myslím si, že je to tak nastejno.

Když si můžeš vybrat, raději mluvíš nebo znakuješ?

Tady záleží na tom, kdo to je. Když si můžu vybrat, tak se slyším člověkem raději mluvím, ať už umí znakový jazyk, nebo ne, a s neslyšícím radši znakuji. Nevím proč, asi je to pro mne tak přirozenější. Když jsem ale se slyšícím člověkem, který ovládá znakový jazyk, v hlučném prostředí, volím radši znakování, protože mám jistotu, že budu rozumět všemu, a nemusím se tak soustředit na odezírání, které je třeba v drnčícím autobusu pro oči docela náročné.

I já jsem několikrát potkala lidi, kteří rozdávali kartičky „Jsem hluchoněmý a nemám peníze, kupte si to a to...“. Když jsem začala znakovat, zdrhli. Potkala jsi je také?

Potkala, mnohokrát... Utíkají, protože je to trestné, nemají na to povolení. Když na ně promluví slyšící člověk, jednoduchými znaky ukážou, že neslyší, a hotovo. Když ale zjistí, že ten člověk umí znakovat, radši zdrhnou, aby se vyhnuli případným otázkám na to, co dělají. Nebo to jsou slyšící lidé, kteří se naučili jen pár základních znaků a bojí se, že by byli tímto prozrazeni.

Znala jsem dokonce skupinku lidí, kteří si tímhle v zahraničí, kde to trestné není, „vydělali“ necelý milion korun.

Všimla jsem si jedné věci. Pokud mluvím s nedoslýchavým člověkem a on mi nerozumí, tak to většinou nepřizná. Děláš to také?

Nedělám to často, ale je fakt, že už jsem to párkrát udělala. Většinou to dělám, když vidím, že to tomu člověku leze na nervy nebo je z toho otrávený a ten rozhovor je pro mne důležitý.

Mně nevádí něco 3x zopakovat, nebo to říci jinak, tak proč?

Protože se bojím, mám s tím špatné zkušenosti. Když ho to začne otravovat, v lepším případě se mnou už nebude komunikovat, v horším mě pošle do háje. Jsem na to sice zvyklá, ale pokud s tím člověkem potřebuju mluvit (soused, učitel, prodavač, apod.) a vidím, že už ho to opakování obtěžuje, radši ho nechám domluvit. Slova, která jsem nepochytila, se snažím vždycky domyslet. Víím, že se to dělat nemá, ale tím, že ho nechám mluvit do konce, se dozvím mnohem víc věcí, než abych ho neustále prosila, ať mluví pomaleji či ať se otočí proti světlu, a riskovala, že ho to otráví tak, že odejde beze slovy, nebo s tím, že jsem hluchoněmý polointeligentní tvor, který by si potřeboval akorát tak naladit uši.

Vím, že ne všichni jsou takoví, ale já už raději neriskuji.

Aha, tak to chápu. Já když nerozumím, tak se zeptám. Dost lidí mě už poslalo do háje. Co se dá dělat. Ale dost mi to zopakovalo třebas podruhé. Už tě nebudu dlouho trápit. Cítíš se na tomto světě spokojená?

Ano, zopakovat podruhé ho většinou nechám, ale jestli to má zopakovat potřetí, už váhám. Jsou určité lidi, kteří by to klidně zopakovali pětkrát, jenže takových jsem potkala zatím jen velmi málo a na první pohled to většinou nepoznám.

Svět by mohl být lepší, ale jinak jsem se svým životem určitě spokojená.

Kdysi jsem kdesi četla: „Optimista se domnívá, že žijeme v tom nejlepším možném světě. Pesimista má strach, že to je pravda.“

No, vidíš a to já si myslela, že jsem spíše optimista. 😊)

Shodou okolností vím, že si přijela z tábora. Co ty na něj?

K táboru mám sice pár výhrad, ale i ten letošní byl fajn, byli tam skvělí lidi, dal mi spoustu nových zkušeností a možnost si zase zopáknout gramatiku znakového jazyka a být na chvíli s neslyšícími.

A je tu poslední otázka. Chceš čtenářům Žirafovin něco vzkázat?

Mějte se všichni krásně a těm šťastlivcům, kteří ještě nemusí chodit do práce, přeji bezvadné prázdniny.

Redakční dovětek:

Patologie - věda zabývající se studiem nemocí a jejich diagnostikou. Více například na [Wikipedii](#)

Já a můj stín je k vidění, a slyšení, například na [YouTube](#)

Manifest proti KI - býval dostupný na adrese <http://manifest.ruce.cz> ale nyní je tato stránka již nedostupná. V manifestu se psalo o tom, že je zbytečné dávat malým dětem KI, že na to rodiče nemají právo, že lidé s KI nejsou přirození, nikam nepatří a vypadají jako roboti. A další podobné věci.